

Leviticus 14: 21-29/ Johannes 12: 12-19

Na de bezinningsavond van afgelopen maandag hoorde ik een mooie anekdote, waarvan ik later dacht: die moet ik zondag doorvertellen.

Er zijn woorden die wij, als moderne christenen, liever niet meer gebruiken.

Die woorden hebben voor ons zo'n sterke negatieve lading gekregen, dat we er met een boog om heen lopen.

Zo'n typisch negatief geladen woord is het woord zonde.

We hebben het er niet graag over.

We houden onze handen voor onze ogen en doen net alsof onze werkelijkheid er beter voor komt te staan, wanneer wij zwijgen over zonde, zondaars en zondigen.

Maar die anekdote van maandagavond ging juist over zonde.

Gerrit, Gerrit Terpstra, jij vertelde mij over je collega Rein Wijkstra.

Jij werkte toen bij de vakbond CNV.

Je collega werkte in die tijd bij het NVV.

Later is deze vakcentrale is opgegaan in de huidige FNV.

Anders dan het CNV was het NVV niet christelijke, maar ging de organisatie uit van sociaaldemocratische beginselen.

Beiden waren jullie protestant. Je vroeg een keer aan je collega of er ook onderwerpen waren waar hij als christen in die sociaaldemocratische organisatie waarin hij werkte, tegenaan liep of wat hem opviel.

Wijkstra antwoordde dat er één punt was, waar zijn christelijk achtergrond leidde tot een visie die afweek van die van zijn niet-christelijke collega's.

Ze keken anders tegen zonde en kwaad aan.

Het viel hem op dat zijn niet-christelijke collega's de zonde, of algemener, het kwaad in de samenleving bij een specifieke groep neerlegden.

In hun perspectief moest de oorzaak van het maatschappelijk kwaad, gezocht worden bij de mensen die het vanwege hun rijkdom en hun vele bezittingen het voor het zeggen hadden.

De mensen die zich inzetten voor de werknemers wezen naar de opstelling en het handelen van de werkgevers om de scheve verhoudingen waar zij als vakbeweging iets aan doen wilden, te verklaren.

Zonde en kwaad werden neergelegd in de andere groep, in de groep die traditioneel als de tegenstander gezien werd.

Voor de leden van de vakbeweging was dat de groep van de werkgevers.

Het is een menselijke neiging om zo te denken.

Jezus waarschuwt ons er al voor met Zijn gelijkenis over de splinter en de balk.

Hij leert ons om niet alleen de zonde, het kwaad, bij anderen te zoeken, maar ook in onszelf.

Jullie kijken naar de splinter in het oog van andere mensen.

Maar de balk in je eigen oog merk je niet op.

Zonde, alles wat niet goed is, alles wat kwaad in de wereld brengt, herkennen we in het handelen van anderen en van andere groepen.

Maar we staan niet stil bij de vraag of de zonde ook ons eigen doen en laten beïnvloedt.

Eenzijdig als we zijn, beitelen we de zonde van anderen in steen en laten we de wind snel de sporen van onze eigen zonde uitwissen.

Maar deze eenzijdige manier van omgaan met zonde leidt tot verdeeldheid. We zaaien verdeeldheid tussen de groep die in onze ogen het kwade doet en onszelf.

Als christen had Wijkstra moeite met deze gedachten.

Hij vond dat zonde geen exclusief begrip is, waar bepaalde groepen wel en anderen geen last van hadden.

Voor christenen is zonde een realiteit in het leven van ieder mens, in eigen leven en in het leven van een ander.

Ieder mens is gemaakt naar het evenbeeld van God en draagt dit evenbeeld in zich.

Daarom hoeven we nooit aan ons eigen bestaan te wanhopen.

Een leven in diep vertrouwen op God is voor ons mogelijk geworden.

We dragen Zijn evenbeeld.

Maar zoals ieder mens springen we ook slordig om met het evenbeeld van God dat wij in ons dragen.

Het gevolg van ons knoeien is dat we dit evenbeeld scheefftrekken.

Om zonde te zien hoeven we niet in de ogen van anderen en andere groepen te kijken, hoeven we onze tegenstanders niet te bestuderen, hoeven we niet in te zoomen op erkende en beroemde boosdoeners.

Zonde zien we in onze eigen ogen, komen we tegen in ons eigen hart, wordt bedreven door onze eigen handen.

We kunnen het zo samenvatten.

Wij falen en zondigen niet alleen in onze daden.

Wij falen en zondigen ook in onze harten.

Boosheid in het hart is de bron van boosheid in daden.

Schuiven we de zonde op het bordje van anderen, dan scheppen wij verdeeldheid tussen mensen.

Herkennen we de zonde die wij bij anderen zien ook in ons eigen leven, dan werken we aan solidariteit en verbondenheid tussen mensen.

We zien de splinter in het oog van anderen en merken de balk in ons eigen oog op en andersom.

We zien de balk in het oog van de ander maar merken ook de splinters van boosheid op, die vallen waar wij met alle onze goede bedoelingen aan het werk zijn.

We ontmoeten elkaar in dezelfde worsteling met zonde en boosheid.

We zien in elkaars ogen hetzelfde verlangen naar liefde en goedheid.

We merken op dat we lijden aan dezelfde gebrokenheid en dezelfde onmacht in het leven.

We weten van elkaar dat niemand van ons zichzelf kan bevrijden uit de listen van de boosheid.

We horen elkaar dezelfde woorden gebruiken, waarmee wij zoeken en vragen naar dezelfde vergeving

Het besef dat we zonde niet bij bepaalde mensen en bij bepaalde groepen moeten zoeken, maar dat wij de zonde ook in ons eigen leven vinden, brengt ons bij elkaar als een volk met een gemeenschappelijke nood, met een gemeenschappelijk tekortkoming, als een volk met een gemeenschappelijke behoefte aan bevrijding en vergeving.

Het Bijbelboek Spreuken stelt de vraag die onze gemeenschappelijke nood en tekortkoming openbaart:

"Wie zou kunnen zeggen: "Ik heb mijn hart gezuiverd, ik ben vrij van zonden"?"

Een inspectie van ons hart brengt aan het licht dat we allemaal aan hetzelfde euvel lijden en dat niemand van ons vrij van zonden is.

Dit gedeelde zondebesef roept in ons een zachtmoedigheid, verdraagzaamheid en geduld wakker die we anders moeilijk kunnen opbrengen.

Leggen we zonde alleen bij anderen en bij andere groepen neer dan negeren we de waarschuwing van Jezus.

We zien de splinter in het oog van de ander en merken de balk in het eigen oog niet op.

Waar we nog eens hadden moeten vragen, wat de ander bedoelt, nemen we hem hoogmoedig de maat.

We werpen de stenen van onze oordelen al, terwijl we met verstandige woorden ruzies hadden gestopt.

De christelijke traditie bewaart en geeft het woord zonde door niet om onszelf van onze goedheid en waardigheid te beroven.

De christelijke traditie bewaart en geeft het woord zonde door, zodat wij onze goedheid en waardigheid juist naar boven kunnen halen en kunnen inzetten.

In de omgang met elkaar zijn we aangewezen op elkaars zachtmoedigheid en begrip, op elkaars hulp en rechtvaardigheid.

Daar herinnert het woord zonde ons aan en daarom moeten wij dat woord vooral gebruiken en er de wereld over vertellen.

Niemand van ons is vrij van zonden en niemand kan zichzelf bevrijden van zonden.

Daarvoor is een hogere macht, een hogere goedheid, een hogere heiligheid vereist.

Daarvoor is de vergevende liefde van God noodzakelijk.

Daarvoor is Christus nodig.

Johannes vertelt het verhaal van de intocht van Jezus in Jeruzalem iets anders dan Matteüs.

Jezus laat Zijn leerlingen geen ezel zoeken, maar tijdens de intocht ziet Hij er één staan en gaat daarop zitten.

Jezus neemt afstand van het koningschap dat de mensen hem toezingen.

Want een machtige koning rijdt niet op een onnozele ezel.

Jezus heeft een andere opdracht.

Hij komt nederig een profetie vervullen.

Er zal vrede worden gesticht tussen de volken.

Mensen zullen elkaar uitnodigen onder de wijnrank en onder de vijgeboom.

Gevangenen wordt bevrijd uit de put zonder water

Jezus trekt niet Jeruzalem binnen om als een machtige koning over de stad en haar inwoners te oordelen.

Hij komt in Jeruzalem aan om zich te vernederen en zelf als een slaaf te worden veroordeeld.

In de brief aan de Galaten lezen we dat Jezus zichzelf gegeven heeft voor onze zonden om ons te bevrijden uit deze door het kwaad beheerste wereld.

Dat is wat Goede Vrijdag ons zegt.

Onze wereld wordt beheerst door het kwaad dat we doen en het lijden dat we ondergaan.

Vaak zien we niet meer dan dat.

En als we niet meer over God willen en mogen praten, dan krijgen wij en dan krijgen onze kinderen ook nooit meer iets anders te zien dan dat, dan een wereld die eindeloos wordt beheerst door kwaad en lijden.

Er is geen zonde. Er is alleen maar noodlot of toeval of menselijk initiatief.

In de overgave van Christus aan het kruis krijgen we iets anders te zien, dan noodlot of toeval of menselijk initiatief.

We zien dat er zeker zonden bestaan.

Dat zijn de zonden waarvoor Jezus zichzelf gegeven heeft en waarvan Hij ons bevrijdt. Van deze overgave die een geschenk van Zijn liefde is, leven wij.

Wij leven van het gebed dat Hij voor ons bidt.

De wereld wordt beheerst door kwaad en lijden.

Maar de wereld wordt niet overwonnen door kwaad en lijden.

Middenin het kwaad laat Christus zien wat goedheid is. Middenin het lijden neemt Christus ons op in Zijn ontferming en heling. Middenin deze wereld zien we een andere wereld komen: de wereld van Christus. Amen.